به نام خداوند جان و خرد	اداره آموزش و پرورش شهرستان **آمل**	آموزشگاه: **شهید بهشتی**
نام و نام خانوادگی دانش‌آموز:	نام درس: **فارسی ۳**	کلاس:
کد دانش‌آموز:	تاریخ امتحان: **۱۴۰۲/۱۰/۲۵**	رشته:
نام دبیر:	ساعت امتحان: **۸ صبح**	پایه: **دوازدهم** مدت امتحان: **۶۵ دقیقه**

مهر آموزشگاه

ردیف	قلمرو زبانی (۷ نمره)	بارم
۱	معنی واژه‌های مشخص شدهٔ زیر را بنویسید. الف) آدمی به هرجا می‌رود، گمان می‌کند به غایت‌القصوای مقصود خود رسیده است. ب) دست انابت به امید اجابت به درگاه حق ـ جلّ و علا ـ بردارد.	۰/۵
۲	معادل معنایی هریک از واژه‌های «آونگ» و «اورنگ» را در ابیات زیر بیابید و در جای خالی بنویسید. الف) آونگ: ..... ب) اورنگ: ..... بفرمود تا پیش او شد وزیر بدو داد فرمان و تاج و سریر هر آن خون که آید به کین ریخته تو باشی به آن گیتی آویخته	۰/۵
۳	با توجه به معنی، واژهٔ درست را انتخاب کنید. الف) با سیرت پاک خویش، نزد خلق محبوب بود و انواع نیکی‌ها به او ..... . (منسوب- منصوب) ب) مولانا تا سال‌ها از هجران و ..... شمس می‌نالید. (فراغ- فراق) پ) چو عاجز گشت خسرو در جوابش/ نیامد بیش پرسیدن ..... . (صوابش- ثوابش)	۰/۷۵
٤	در بین گروه‌های زیر، کدام گزینه اهمیّت املایی دارد؟ ۱. بانگ نای ۲. جوشش می ۳. سودای خوش ٤. مَرکَب شکر	۰/۲۵
٥	در میان گروه‌های املایی زیر، چهار غلط املایی وجود دارد؛ صورت درست آن‌ها را بنویسید. حوالهٔ سیصد تومان- دیوارهای قطور- قرفهٔ بلند آسمان- نشعه‌های سرشار از شعر- حیات علمی- شیون و صور- نمط عشق- طریق انبساط- سفله و فرومایه- کاذیه و جاکاغذی- طیلسان آبی- سوءهاضمه- تلألوِ پرشکوه	۱
٦	دو فعل مشخص‌شدهٔ زیر را از نظر کاربرد معنایی، بررسی کنید. بی‌گاه شد بی‌گاه شد، خورشید اندر چاه شد خورشیدِ جان عاشقان در خلوت الله شد	۰/۵
۷	در هر یک از موارد زیر، نوع حذف فعل را مشخّص کنید. الف) من آبروی نخواهم ز بهر نان دادن که پیش طایفه‌ای مرگ به که بیماری ب) در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب.	۰/۵
۸	در عبارتِ «ناله‌های گریدالود آن امام» چند ترکیب وصفی، چند ترکیب اضافی و چند وابستهٔ وابسته وجود دارد؟ (فقط تعداد هریک را بنویسید)	۰/۷۵
۹	درستی یا نادرستی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. الف) در مصراعِ «گفت: تا داروغه را گوییم، در مسجد بخواب»، سه حرفِ اضافه وجود دارد. درست نادرست ب) بیتِ «بگفت او آن من شد زو مکن یاد/ بگفت این کی کند بیچاره فرهاد»، سه مفعول دارد. درست نادرست	۰/۵

www.kanoon.ir

	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۰	هر یک از اشعار و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید.	
	الف) حیات از عشق می‌شناس و ممات بی عشق می‌یاب.	۰/۵
	ب) به عالم عشق - که بالای همه است- نتوان رسیدن تا از معرفت و محبّت دو پایهٔ نردبان نسازد.	۰/۷۵
	پ) منّت خدای را ـ عزّ و جلّ ـ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.	۰/۷۵
	ت) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست	۰/۵
	ث) بگرای چو اژدهای گرزه	۰/۵
	ج) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت	۰/۵
	چ) تو نمایندهٔ فضلی تو سزاوار ثنایی	۰/۵
۲۱	با توجّه به بیت زیر، شاعر خود را با کدام ویژگی معرفی می‌کند؟ انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت	۰/۵
۲۲	پیام کلّی بیتِ «گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت والی از کجا در خانهٔ خمار نیست» چیست؟	۰/۵
۲۳	با توجّه به بیتِ «همه غیبی تو بدانی ، همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بـکاهی ، همه کمـَی تو فـزایی»:	
	الف) در مصراع اوّل، کدام صفات خداوند ستوده شده است؟	۰/۵
	ب) کدام قسمت از بیت، به مفهوم این بخش از آیهٔ «تعِزُّ مَن تَشاء» نزدیک است؟	۰/۵
۲٤	بیتِ «آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده‌پی‌اش نام نهادند» بر چه مفهومی تأکید دارد؟	۰/۵
۲۵	در بیت زیر، شاعر به چه موضوعی اعتراف می‌کند؟ «گـر کسی وصف او ز مـن پرسد بی دل از بی نشان چه گوید باز؟»	۰/۵
۲٦	بیتِ «با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند» به کدام ویژگی دماوند اشاره دارد؟	۰/۵
۲۷	شاعر در بیتِ «صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب/ تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند»، شرط کمال را در چه می‌داند؟	۰/۵

کامیاب و پاینده باشید.

گروه زبان و ادبیّات فارسی دبیرستان تیزهوشان

www-kanoon-ir

	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۰	هر یک از اشعار و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید.	
	الف) حیات از عشق می‌شناس و ممات بی عشق می‌یاب.	۰/۵
	ب) به عالم عشق - که بالای همه است- نتوان رسیدن تا از معرفت و محبّت دو پایهٔ نردبان نسازد.	۰/۷۵
	پ) منّت خدای را ـ عزّ و جلّ ـ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.	۰/۷۵
	ت) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست	۰/۵
	ث) بگرای چو اژدهای گرزه	۰/۵
	ج) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت	۰/۵
	چ) تو نمایندهٔ فضلی تو سزاوار ثنایی	۰/۵
۲۱	با توجّه به بیت زیر، شاعر خود را با کدام ویژگی معرفی می‌کند؟ انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت	۰/۵
۲۲	پیام کلّی بیتِ «گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت والی از کجا در خانهٔ خمار نیست» چیست؟	۰/۵
۲۳	با توجّه به بیتِ «همه غیبی تو بدانی ، همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بـکاهی ، همه کمـَی تو فـزایی»:	۰/۵
	الف) در مصراع اوّل، کدام صفات خداوند ستوده شده است؟	۰/۵
	ب) کدام قسمت از بیت، به مفهوم این بخش از آیهٔ «تعِزُّ مَن تَشاء» نزدیک است؟	
۲۴	بیتِ «آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده‌پی‌اش نام نهادند» بر چه مفهومی تأکید دارد؟	۰/۵
۲۵	در بیت زیر، شاعر به چه موضوعی اعتراف می‌کند؟ «گـر کسی وصف او ز مـن پرسد بی دل از بی نشان چه گوید باز؟»	۰/۵
۲۶	بیتِ «با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند» به کدام ویژگی دماوند اشاره دارد؟	۰/۵
۲۷	شاعر در بیتِ «صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب/ تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند»، شرط کمال را در چه می‌داند؟	۰/۵

کامیاب و پاینده باشید.

گروه زبان و ادبیّات فارسی دبیرستان تیزهوشان